www.svoboda-news.com

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАМОГОВОГО ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНІЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XL. Ч. 214. Джерзи Сити, Н. Дж., середа, 14 вересня 1932. — VOL. XL. No. 214. Jersey City, N. J., Wednesday, September 14, 1932. — THREE CENTS.

КОНВЕНЦІЯ ТКАЦЬКОЇ УНІЇ ПРОТИ ЗНИЖЕННЯ ПЛАТЕНЬ

НЮ ЙОРК. — Джан Сулівен, президент Федерації Праці нюйоркського стейту, відкрив наради конвенції „Юнайтед Текстил Воркерс оф Америка", на яку зїхалися делегати з 14 стейтів зі сходу і півдня. Він заявився у своїй вступній промові за негайне знесення прогибиції, висказуючи думку, що така зміна вийде на користь безробітним.

Далі обговорено справу коротших годин і днів праці, як теж потребу ревізії метод організування робітництва.

Найбільшу увагу присвячено припиненню дальшого вкорочування заробітної платні. Представники унії станули на тім, що робітництву треба повести велику спільну акцію, звернену проти обнижування платень.

ЕКСПЛЬОЗІЮ СПРИЧИНИВ СТАРИЙ ДІРАВИЙ КОТЕЛ.

НЮ ЙОРК. — Продовжуються доходження в справі експльозії, яка вибухла на кораблі „Обзервейшен" і спричинила смерть покищо вже 45 людей. Та ще досі нема вісти про яких 10 людей, котрі певно загинули. І в шпиталю деякі ранені далі ще борються зі смертю. А з доходжень виходить, що котел, який пук, був старий і мав діри, котрі позаплюндовано тому кілька тижнів цементом.

ГЕНЕРАЛ ПРОТИ ГЕНЕРАЛЬНОГО ПРОКУРАТОРА Й ГУВЕРА.

ВАШИНГТОН. — Генерал Пелгем Глесфорд, суперинтендент вашингтонської поліції, виступив з гострою критикою заяви генерального прокуратора Мичела в справі злочинних типів, котрі були серед ветеранів, що перебували в столиці, агітували за виплату бонуса в готівці. Мичел подав, що серед ветеранів було 1,069 осіб з поліційними рекордами. Ось заяву повторив президент Гувер. А генерал Глесфорд каже, що це неправда, бо тільки 12 осіб між ветеранами були кримінальниками. Він каже далі, що є неправдою, будьто підчас побуту ветеранів у столиці зросло злочинство. Навпаки, твердить Глесфорд, воно зменшилося в порівнанню з місяцями до побуту ветеранів. Він каже далі, що вплив комуністів і радикальних елементів був дуже малий, бо тих елементів було дуже мало. Він теж твердить, що був проти висилання війська проти ветеранів.

У відповідь на те подав департамент справедливости, що Глесфорд жадав помочі війська, не можучи дати собі ради з ветеранами.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЛЕГІОН ОЗЛОБЛЕНИЙ.

ПОРТЛЕНД (Орегон). — Вже зїхалися делегати ветеранів на конвенцію Американського Легіону. Коли дізналися про заяву Гувера в справі криминальних елементів серед ветеранів, то почалося між ними таке негодования на президента, що буде дуже важко провалити резолюцію, яка буде предложена на конвенції з наганою, звернену проти президента.

АРГЕНТИНА ВЕРТАЄТЬСЯ ДО ЛІГИ НАЦІЙ.

БУЕНОС АЙРЕС. — Аргентинський міністер заграничних справ заявив, що Аргентина приступить незабаром знов до Ліги Націй, щоб там успішніше боротися за унезаконення війни.

НОВИЙ МЕЙОР НЕ ЖАРТУЄ.

НЮ ЙОРК. — Новий мейор, Джозеф Мек Кі, усунув з уряду Томаса Дваєра, комішенера публичних торговель, за те, що він не знайшов пляну, щоби міська торговля у Бронксі сама себе оплачувала. Цей його крок є вислідом його змагань до порозділення ощадностей за всяку ціну.

Мейор теж спротивився тому, що Рада зарядила вибори мейора на день 8 листопада. Він каже, що ця ухвала є незаконна, та що він має урядувати цілий рік. Справа опинилася в суді.

Мейор теж заявив, що не хоче навіть слухати про те, щоби підвищати пятьцентову належитість за їзду собвеями.

НЕ ДАЮТЬ ГРОШЕЙ НА ВИБОРИ.

ВАШИНГТОН. — Якось цього року не спішаться давати грубші жертви на виборчу кампанію. Як республиканці так і демократи не зібрали на вибори навіть десятої частини того, що зібрали були минулої виборчої кампанії.

БЕЗРОБІТНІ НАПАДАЮТЬ НА СКЛЕПИ.

ТОЛІДО. — Понад 300 безробітних напали на гроссерню та забрали споживчі артикули. Поліція була безрадна. До поважніших терть не прийшло, тільки одна жінка дала одному полісменові пощочину, коли він хотів відобрати їй мішок з мукою.

ФАРМЕРИ ДАЛІ ПІКЕТУЮТЬ.

СУ СІТІ. — Хоч президент „Фармерс Галідей Асосіейшен" твердить, що пікетування припинене, громади фармерів стоять по дорогах і далі не допускають живого товару до міста.

БІДНИЙ КАНЦЛЄР.

Померший недавно довголітній канцлер Австрії, о. прелат Зайпель, не лишив ніякого маєтку, бо жив бідно. Своє завіщання написав на малій картці. В цьому завіщанні бувший державний канцлер запісав одиноке майно, яке мав, велику бібліотеку, одному монастиреві в Австрії.

БАНДИТИЗМ.

До хати Мартина Пририся в Лісівках, пов. Дрогобич, дісталися в ночі бандити і почали добуватися до скрині. Почула їх мати господаря і наробила крику. Тоді зірвався з ліжка Пририс і кинувся до злочинників, однак один з них стрілив з револьвера і ранив господаря тяжко в голову. Бандити втікли. — На дорозі коло Дзвиняча, пов. Надвірна, знайшли тяжко побитого господаря Федора Княжевича, що вертався зі Станиславова до Порогів. В ночі напали на нього бандити й, побивши, вкрали йому торбу з грішми.

ДАРЕМНЕ ГЕРОЇСТВО.

В хаті Насті Дембіцької у Звинячі, пов. Чортків, вибухла пожежа, якої сусідам не вдалося вгасити. Тоді хтось крикнув, що в хаті знаходиться дитина. Почувши це, магістер прав Іван Сирота, що перебував у селі на вакаціях, скочив за дитиною до хати. За хвилину перебився крізь горіючі балки, вирвав вікно і вискочив на солому, що також горіла. Попікся при тім так небезпечно, що в тяжкім стані мусіли відвезти його до чортківського шпиталю. Після геройського вчинку Сироти показалося, що дитину ще передтим забрала з хати одна сусідка.

ЧОТИРОКРАТНО ПЕРЕЇХАНИЙ САМОХОДОМ.

На шосі коло Брацлава (Вінниччина) упав через неостожність мешканець того села, Болеслав Абрам, під вантажне авто і згинув на місці. Опісля переїхали його ще три вантажні авта, що везли дерево, й перемінили його на масу до непізнання.

КОЛИ ДІВЧИНА ХОЧЕ ВИЙТИ ЗАМУЖ.

Антонина Новосад, служниця у Львові, познакомилася з якимсь Яном Пшиялковським, що обіцяв з нею оженитися й позичив від неї 200 зол. на кошти вінчання. За кілька днів прибіг до неї другий знайомий, якийсь Борковський, і сказав, що Пшиялковського арештували, але можна його викупити квотою 300 зол. Антонина повірила і дала йому потрібні гроші. За кілька днів прийшов до неї якийсь незнайомий, що представився як Радомяк, і повідомив, що також Борковського арештували, коли хотів перекупити вязничну сторожу, одначе, як дати 500 зол., то обох випустять на волю. Легковірна дівчина дала ще 500 зол., будучи певна, що нарешті побачить нареченого. Однак минув довший час, а ніхто не показувався. Аж тепер зміркувала, що впала жертвою рафінованих мантїв, і дала знати поліції. Незабаром поліція арештувала всіх трох ошуканців, з яких перший на ділі називається Ян Велік, другий Марїян Яворський, а третій Владислав Ковальський.

ТРАГІЧНА ПОГОНЯ ЗА БАНДИТОМ.

Війт села Гасендорф, пов. Дрогобич, Людвик Юзвяк, довідався, що в недалекому лісі укривається Едвард Гаврилів, небезпечний злодій зі Львова. Повідомив про це посторункового Олександра Краєвського й оба вибралися верхом до ліса. Нараз кінь, на якому їхав війт, сполошився і копнув посторункового так сильно, що він упав на землю і розбив собі голову об дерево. Краєвського відвезли в безнадійному стані до дрогобицького шпиталю.

ЗВІРСЬКІ КОНКУРЕНТИ.

Купець Рубін із Залоботова у переїзді через Жабе заночував у тамошній коршмі. Коні вмістив був у стайні. Нічю незнані люди закралися до стайні та повтинали кінцем тром Рубіновим коням. Коні жиють, та чи довго видержать, невідомо. Поліція шукає злочинців. Як виходить зі слідства, того огидного злочину допустилися Рубінові конкуренти.

РОСИЙСЬКИЙ АРСЕНАЛ У ХРИПЛИНІ.

Люди з Хриплина (пов. Станиславів) повідомили поліцію, що в їх селі закопали Москалі при відвороті в 1917 році багато муніції. І дійсно відкопали там 30 ручних гранат, 30 запальників до ручних гранат, около 8,000 штук крісових набоїв і 400 димових свічок для осодни. Гранати й запальники піротехнік висадив у повітря, крісові набої відіслали до складу військової муніції, а свічки назад закопали, бо не надаються для вжитку.

ЗЛОВИЛИ МАСОВОГО ПІДПАЛЯЧА.

Від довшого часу підпалював хтось у Бердині школи та церкви. Щойно тепер арештували 21-літнього бувшого шофера, Фенстера, що закрадався до діточої захоронки. Він зізнав, що з безробіття розхоруався на нерви. Щоби, мовляв, ратувати нерви, став підпалювати. Впав на цю думку, як в одній школі побачив багато паперів і актів, а в кишені має сірники. Тоді то почав серію підпалів. Загалом підпалив 26 шкіл і церков. У його хаті знайшли пятьдесять ключів ріжних берлінських шкіл.

КРОВАВИЙ НАПАД НА ЗАБАВІ ЧИТАЛЬНІ „ПРОСВІТИ".

Дня 7 серпня ц. р. над ранком підчас забави в читальні „Просвіти" в Бані Котівській, пов. Борислав, брати Гук при помочі Міньова та Сокульського напали на Івана Герлиха та завдали йому кількадесять ран ножами. Раненого відвезли до шпиталю в безнадійному стані. Сокульського арештували. Інші втекли. Причиною нападу була особиста ворожнеча.

СТРАШНА БУРЯ НАД ІТАЛІЄЮ.

Над північною Італією перейшли нагальні бурі. Буревій заподіяв у Міляні великі шкоди, скопилював у повітрі дахи, залізні каварняні столики, віконниці і т. п. Між іншим вирвало з корінням старезний лібанський кедр у Ботанічному Саді. Кедр цей мав около 300 літ, був високий 40 метрів, а в промірі мав 4 метри.

ПІДГОТОВКА ДО ОСІННІХ ЛИПСЬКИХ ЯРМАРКІВ.

Під теперішню пору ведеться підготовка до липського осіннього ярмарку. На цьому ярмарку буде влаштована окрема виставa реклями навіть для малих підприємств. Виставу влаштовують уже з осени 1930 р. і чим дальше, тим поліпшують.

Разом з липськими торгами відбудеться в Липську також і спеціяльна реклямна виставa всяких предметів, що їх додається до купленого товару в цілі реклями, як от малі дїточі балъончики, календарі, нотеси іти.

Окремо буде влаштована виставa віконних реклям у крамницях. На це звертається тепер дуже велику увагу, бо купці помітили, що добре влаштована виставa товарів у вікнах крамниць притягає можливо більше публики, ніж інші роди реклям. Розуміється, що такі декоровані віконні вистави мусять бути не дорогими, перегляднями та відповідати естетичним вимогам, а при цьому вільно притягати глядачів і робити з них покупців.

ЗЛОДІЇ В КАСАРНІ.

Невідомі злодії закрали зі старшинського павільону 10. дивізії таборів у Перемишлі чимало річей старшин, як білля, револьвери, фотографічні апарати, портфелі й готівку. Все те спакували до старшинських валіз і незамічені вийшли. На касарнянім подвірю є варта всю ніч.

БУРЯ НАД БЕРЕСТЯМ.

Над Берестям над Бугом перейшла нагальна буря. Кілька домів у місті знищені. Буря зірвала дах з костела. В селі Залуче грім убив трох людей.

НОВІ НІМЕЦЬКІ ПЛЯНИ.

Велику сензацію в політичному світі викликало повідомлення паріського часопису „Ліберте" про такі німецькі пляни:

Австрія має бути прилучена до Німеччини й столиця сфедерованої держави перенесена до Відня. Берлін стане промислово-торговельною столицею Европи і відограє таку ролю як Нью Йорк, а Відень буде би Вашингтоном.

Новий уряд оголосить версайський трактат неістнуючим, уведе загальну військову службу й покличе до війська цілу армію безробітних. Фон Папен стане амбасадором у Парижі.

Перевівши ті пляни, уряд сфедерованої Німеччини приступить до зліквідування німецько-польського непорозуміння, не жахаючись навіть дуже драстичних посунень.

Крім того „Журналь де Дебаз" заявляє, що ген. Шляйхер діяє в змові з Гітлером. Новий німецький кабінет оформується за кулісами і його творенні беруть участь Гіндербург, ген. Шляйхер і фон Гайль. Частина католицького центру заявляє готовість співпрацї з Гітлером і ген. Шляйхером, які разом з Гіндербургом є за привернення престола Гогенцоллерам.

ЗАГАДОЧНЕ САМОГУБСТВО.

В лісі коло Зубрі під Львовом застрілився 27-літній студент прав, Станислав Яблоський, занятий у канцелярії одного львівського нотара. Справу вважть в неправильностями, викритими владою в нотаріяльних канцеляріях.

ПОЛІТИЧНЕ ЗАМІШАННЯ В НІМЕЧЧИНІ

ПАРЛЯМЕНТ РОЗВЯЗАНИЙ, АЛЕ ВІН НЕ ПРИЗНАЄ РОЗВЯЗАННЯ.

БЕРЛІН. — Внутрішня ситуація в Німеччині перемінилася зовсім за одну добу. Одного дня виглядало, що уряд не буде навіть потребувати розвязувати парляменту, щоби правити краєм, а на другий день уряд розвязав парлямент нагло серед таких умовин, що парлямент не хоче признати розвязання.

Сталося це все зовсім нагло, коли до президії прийшло внесення дати урядови вотум недовіря. Внесок вийшов від комуністів, але уряд зрозумів цілу небезпеку для себе, бо знав, що з комуністами можуть піти національні соціялісти, які тепер ненавидять уряд більше від комуністів. Тому уряд доручив президентови парляменту декрет про розвязання парляменту. Та председник парляменту, самий з партії національних соціялістів, не прочитав декрету сейчас, а перевів наперед голосування над внеском про довіря. При цьому голосуванню уряд дістав усього 32 голоси, тоді як проти нього було 512 голосів.

Подаючи до відома вислід голосування, президент палати заявив, що парлямент не може вже тепер уважати кабінет та Папена за посередника між парлямент і президентом републики. Тому й декрет про розвязання парляменту, виданий кабінетом Папена, не є правосильний. Значить, парлямент радить далі.

Уряд же стоїть на становищи, що його декрет мав бути прочитаний сейчас по дорученню його президії, що не прочитання його було нарушенням закона, що парлямент був розвязаний мимо не читання сейчас, коли декрет був би прочитаний, який він був прочитаний після припису, а тимсамим парлямент тепер не радить і незадовго мають бути розписані нові вибори.

У цей спосіб дві ворожі собі сторони в німецькій політиці станули на двох протилежних становищах, між якими нема ніякого компромісу. Справу може вирішити тільки суд, та заки справа опреться об суд, її треба вирішити практично, бо тимчасом партії, що станули на становищи председника парляменту, будуть відай старатися відбути засідання парляменту мимо розвязання, а уряд буде примушений членів цього парляменту арештувати або розганяти.

Вибори відбудуться або 13 або 20 листопада.

ГАНДІ ГРОЗИТЬ МУЧЕНИЧИМ САМОГУБСТВОМ.

ЛОНДОН. — Магатма Ганді, провідник індійських націоналістів, повідомив англійський уряд, що він збирається поповнити самогубство для протесту проти англійської політики супроти касти „недоторкальних". Каже він, що відступить від свого наміру заголодитися постом лише тоді, як Англія відкличе свій плян виборчих прав для Індійців, після котрого каста „недоторкальних", крім загального голосу, мала би мати ще осібний голос у спеціяльній свої курії.

Заява Гандія наступила після довгого листування між ним і премієром Мек Доналдом, в котрій премієр хотів переконати Гандія про добру волю Англії. Але це все до нічого не здалось і тепер Ганді повідомляє Мек Доналда, що він починає заголоджуватися дня 20 вересня. Всі англійські газети відносяться до погрози Гандія дуже відемно.

АДВОКАТИ ПРОСЯТЬ ПОМИЛУВАТИ ГОРГУЛОВА.

ПАРИЖ. — Президент Франції Лєбрен приняв на довшій авдієнції адвокатів Москаля Горгулова, що застрілив президента Думера. Адвокати просили президента перемінити засуд смерти на довголітню вязницю. Вони покликувалися на орєчення лікарів, що засуджений є божевільний та що його жінка має незадовго мати дитину. Президент Лєбрен слухав адвокатів цілих 45 мінут, але не завдав їм ні одного запиту, ні не дав по собі пізнати своїх почувань. Загально догадуються, що уряд постановив уже виконати присуд смерти. Горгулов був би тоді гільотований (машиною „гільотиною", придуманою в часі великої французької революції) в середу рано.

ВЕЛИКА БУРЯ В КИТАЮ.

ШАНГТАРІ. — Тимчасову столицю Китаю, Лоянг, навістила в понеділок сильна буря. Вітер поривав багато дахів і повалив багато домів. Під румовищами загинуло багато людей. Вітер виривав дерева з корінням. Всі вулиці були залиті водою.

Околицю Лянчова, 70 миль на схід від Лоянг, навістив землетрус.

ФРАНЦІЯ Й НІМЕЧЧИНА ЗНОВ ЗЧЕПИЛИСЯ ЗА РОГИ.

ПАРИЖ. — Франція подала до публичного відома свою ноту у відповідь на німецьке домагання дозволити на узброєння. Франція відсилає Німеччину до Ліги Націй, а рівночасно остерігає, що не дозволить назад ій амілітаризуватися.

Німецький уряд уже дав до зрозуміння через публичні заяви премієра радіом, що Німеччина ніколи не пристане на те, щоби її засуджено на безборонний стан.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy
One year $ 7.00
Six months $ 3.75
Three months $ 2.00

Foreign and Jersey City Rates:
One year $10.00
Six months $ 5.00
Three months $ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодинокe число три центи.
На рік $ 7.00
На пів року $ 3.75
На три місяці $ 2.00

В Джерзи Сіті і Заграницею:
На рік $10.00
На пів року $ 5.00
На три місяці $ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": Montgomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПРО СЬОГОДНІШНЮ АМЕРИКУ

Недобре з Америкою. Не тільки з економічного боку, але й з релігійного, духового й політичного. До такого переконання прийшов Морис Маркі, перебувши 16,000 миль дороги, звідуючи ріжні місцевости Злучених Держав та приглядаючись тому, як тут люди живуть.

Він каже, що нарід стратив довіря до своєї влади. Але боїться революції, бо має перед очима страхіття советської влади в Росії. На його думку, Американці відносяться зі скептицизмом до таких кличів як рівність, самоврядування чи змога влаштувати собі щасливе життя. Це, кажуть, фрази, заховані тепер тільки для бесідників, що мають промовляти в день Четвертого Липня. Через те все загал почуває себе непевним, здenервованим, без цілі, та жде нетерпеливо на якийсь провід, який вичистив би хаос і започаткував нове життя.

Другий письменник, і то світової слави, Вен Люн, вернувшися з подорожі по Европі, є того переконання, що банкирі й теперішня влада завели Америку в слипий кут. Бо нема тут місця для найздібніших, коли слабодух може без скрупулів випхати сильного. Індивідуалізм Гуверової адміністрації, каже Люн, довів к економічнім житті до свободи, але такої, що одиниці побдали за себе, а решта опинилася в „бредлайнах". Влада подає час від часу знеможеному суспільству аспірину, але аспірина тільки знечулює біль, а хороби не лічить. Та Люн певний, що загал таки чогось підучився підчас цієї депресії; тільки провідники мало з неї скористали. Загал пізнав, що ми жили розтратно й по дурному, бо мигі вдивлялися в такого Джімі Вокера, як в ідеал. Їм імпонувало, що Вокер зміняв кілька разів денно убрання, а мав їх сотками, забуваючи, що в життю є далеко цікавіші й важніші річи.

Але назагал, каже Люн, це є дуже цікаві часи, в яких живемо. Бо ми є свідками надзвичайних подій у світі. І хоч як тут в Америці тепер тісно жити, і хоч як Ню Йорк є погано адміністрований, то всеж таки тут ще краще жити ніж в Европі. Вправді в Ню Йорку є тільки 3% інтелігентних людей, але вони є справжніми інтелігентами, людьми приємними у співжитю, неупередженими і з широким світоглядом. І таке можна сказати про цілу Америку. Навіть у Гренд Репидс можна говорити про те, що хочеться. Америка згодом піднесеться. І прийде новий день, але не від банкирів, а від фармерів в Айові чи у Вермонті, й від людей духа, від інтелігенції.

ТРЕТІЙ АНДРУСІВ

(Надіслана стаття).

(Доякення)

„Підписуючи договір з Росією, мусить Польща памятати про свою власну безпеку та про ту систему союзів, на трох яких та безпека опирається. Мусимо (Поляки. — Ред.) подбати про те, щоби територіяльний стан в отій частині Европи — витворений в наслідок війни, революції та ризького договору зістав в цілости задержаний і оборонений. І в тім лежить жерело нашого (польського. — Ред.) союза з Румунією. Воно не позволяє нам на ведення російської політики з поминенням життєвих інтересів нашої союзниці. Румунсько-російські переговори про пакт неагресії не зістали ще покінчені. Заходять именно поважні трудности в знайденню відповідної формули пакту помимо спору за Бесарабію. Завданням Польщі є допомогти Росії і Румунії довершити це діло, без котрого і договір про ненапад між Польщею і Росією тратить богато на своїй вартости".

Так пише про пакт неагресії вшехпольська „Газета варшавська" і тому послухаймо для рівновази і цього, що говорить про те саме консервативний і бебехньий краківський **„Час"**.

„Польська суспільність приймає вістку про підписання польсько-совітського договору про ненапад без одушевлення, однакож з почуттям полекші. Він повисен дати нам **забезпечення наших східних границь.**

Головоє значіння цього договору, наскільки можна числити на його льояльне додержання, полягає на тім, що він розвивоє надії німецьких націоналістів на поміч зі сторони Совітського Союза враз з нападу Німеччини на Польщу. Ціла німецька політика супроти Польщі від часу договору в Рапалю опиралася на ту передпосилку. Тому вже перша вість про польсько-совітський договір викликала в **Берліні занепокоєння** і навіть обурення. Тепер німецький уряд мусить числитися з доконаним фактом, а це може вплинути на злагіднення польсько-німецьких взаємин".

Що Берлін з того пакту не є вдоволений — це річ певна, але і **Франція**, та опікунка Польщі не дуже ним одушевляється. І так **„Журналь де Деба"** пише: „Заключенню цього роду договорів з московським урядом видається нам **непотрібне.** Непотрібне тому, що коли пакт Келога, котрий Совети підписали не має для них жадного значіння, то також новий договір не матиме ніякої вартости... Боїмося, чи Варшава не обманює себе щодо вартости зобов:зань, принятих радянським урядом".

Півурядовий знову **„Тан"** пише у вступній статті:

„Підписання договору про ненапад **заскочило міжнародну опінію,** бо вона сподівалася що підписання цього договору буде узалежнене від заключення подібного договору між Советами і Румунією".

Річ очевидна, що той самовільний в очах Румунів крок Польщі **найбільше власне Румунію занепокоїв,** бож ті дві держави найважніші взаємно для себе союзники, бо безпосередні сусіди. І так пише ліберальний **„Адверуль":**

„Навіть з комунікату румунського міністерства заграничних справ видно цілком **узасаднене занепокоєння,** яке огорнуло румунську опінію супроти поступования Польщі. Не можна заперечити, що підписанням цього договору нарушено поважно традиційну приязнь і довіря між обома народами".

Одному польському журналістови заявив **румунський президент міністрів,** що він всеж таки сподівається, що **Польща** того договору про ненапад заключеного з Советами **— не буде ратифікувати** (не потвердить ухвалою свого сойму).

Тому газетникови витолковано в румунськім міністерстві справ заграничних, що подібного договору про ненапад не могла Румунія заключити з Советами тому, бо не могла знайти відповідної формули.

Зрозуміємо це, коли зважимо становище Румунії в справі бесарабській.

Отже Румунія коритаючи з революційної заверухи в Росії зайняла ще в 1917 році насильно Бесарабію, а перевівши в ній на свій „румунський спосіб" вибори до „Краєвої Ради", наказала їй ухвалити **прилучення Бесарабії до Румунії,** що і сталося дня 24. січня 1918 (то є два дні по проголошенню в Київі української державної соборности). А треба знати, що в Бесарабії живе **понад один мілїон Українців,** і що вона борше чи пізніше муситъ бути прилучена до Великої Соборної України.

Але тої вимушеної ухвали большевики, яко фактичні пани Росії чи там Советського Союза — не признають і тому дипломатичних зносин з Румунією не удержують.

Навпаки — в Букарешті сидить і досі старий (ще з 1913 року!) царський посол (польського походження) Козел Поклевський, котрий і досі бере участь у всіх дипломатичних парадах і прийняттях, яко російський амбасадор.

Румунський уряд каже, що для нього є справа Бесарабії окончено полагоджена. Але большевицький уряд стоїть на цілком противнім становищи — отже є річю очевидною, що серед тих відносин є **„знайдення формули"** для пакту неагресії поміж ними — цілком неможливе.

Польща це зрозуміла і тому, без огляду на Румунію — заключила з Советами на власну руку пакт неагресії. А що з нього може вийти — про це вже — скажім по польськи: „Богове рачон ведзець".

(Конець).

Юрій Горовенко.

Ніякий культурний нарід не може обійтися без шкільного Товариства, яке в національній державі стає клітиною державно-освітнього апарату, а в мішаній — доповнює її занедбання чи недогляди в освітній роботі. — Скільким більше значіння для бездержавного українського народу має „Рідна Школа" в старому краю! Памятаймо на це!

Кождий сотик, кождий дарунок
Нашій „Рідній Школі" в дар
Це малбутнього завдаток,
Це на ворога удар.
Рідна Школа — наша зброя,
Рідна Школа — це наш щит,
В Рідній Школі — міць героя,
Що неволю повалить.

КАСОВИЙ ЗВІТ ОБЄДНАННЯ

(За липень і серпень 1932).

І. ПРИХІД:

З переносу	$ 52.76
Прихід у липні й серпні	964.61
Разом	$1.017.37

II. РОЗХІД:

а) **Висилка до краю:**		
1) На боєву акцію	$425.00	
2) На Лемківщину	125.00	
3) Рідна Школа	100.00	
4) Інваліди	100.00	
5) Політичні вязні	50.00	
6) На памятник І. Франка	50.00	
7) Голодуючим на Гуцульщині	306.	
8) Письменникам	25.00	
9) Висилка грошей і письм	6.35	$916.35
б) Удержання канцелярії за два місяці		25.00
Разом		$941.35

III. ЗІСТАВЛЕННЯ:

Загальний прихід	$1.017.37
Розхід	941.35
Остається в касі Обєднання з кінцем серпня 1932 р.	$76.02

Обєднання Українських Організацій в Америці.

Протестуймо

АЛЕ З УСПІХОМ. ЗНАЧИТЬ ЗБИРАЙМО МАТЕРІЯЛЬНУ ДОПОМОГУ ДЛЯ ЖЕРТВ КРІВАВИХ ПОДІЙ НА ЛЕМКІВЩИНІ И НА ПОЛІССЮ И ІНФОРМУЙМО ПРО ПОЛЬСЬКІ ЗЛОЧИНИ АМЕРИКАНСЬКУ ПРЕСУ.

КУПИВ ЖИДА.

По селах довкруги Варшави кружляли чутки, що є Жиди, які продають себе за невільників. Селянин Мацей Войдача купив собі від свойого кума Дидельського такого Жида-невільника за ціну 300 зол. на пять літ. Контракт купна підписав також Жид-невільник, який зобовязався працювати 16 годин на добу, мало їсти та бути послушним свойому господареви. По зладженні формального контракту Войдала заплатив Дидельському 300 зол. і взяв невільника з собою до хати. Та вже на другий день пейсатий невільник кудись зник. Згодом вийшло на верх, що Дидельський до сплки з Жидом обманув Войдалу. Справа опинилася в суді. Маркантна картина: під боком великого міста жають такі темні люди.

ВЕЛИЧАВЕ СВЯТО НА МАКІВЦІ.

В дні 7. серпня ц. р. відбулося традиційне величаве свято на могилах Укр. Січ. Стрільців на Маківці.

Цьогорічне свято було доказом, що ця славна гора закріпила своє символічне значіння в українському народі. Тисячі народу зібралися на Маківці, щоби пошанувати память тих, що віддали своє найцінніше, бо молоде життя. Не спинила паломників лиха погода, не спинили дощі, які виливи гірських потоків, не спинили болота, які невигоди в дорозі, як недостача харчів і нічліґів. Прийшли пішки люди зпід Надвірної, Рогатина і Перемишля, які робили ногами по 150 км., були підводи з околиць Жидачева і цілого Підкарпаття, які їхали по 2 і 3 дні в дощі і болота, щоб тільки дійпяти тої вершини гори, яку дійняли наші лицарі, котрі пішли на оборону рідньої землі.

Могили на Маківці гарно упорядковані: на середині кладовища величавий березовий хрест, над яким повівае жовто-блакитний прапор, а на хресті 2 вінці — один терновий, а другий з червоної калини. На хресті таблиця з написом: „Спіть, хлопці, спіть, та проворю України сніть".

Довкола окружили могилу кілька тисяч народу — головно молоді. На середині кладовища поставлено полевий вівтар, а побіч почесна варта нашого студентства та 2 хорунжин з Конюхова, другий з Горного. Три священики правили Службу Божу, а відтак по панахиди стануло їх 7. Прекрасну патріотичну проповідь виголосив священик зі Львова, о. Горчинський, а від Т-ва охорони военних могил п. Устіяновичь. Відспіванням січово-стрілецьких пісень покінчено величаве свято.

Вже кілька літ наш нарід святкує річницю полеглих у бою на Маківці членів Українських Стрільців. Це свято з року на рік стає щораз популярніше.

Маківка стає центром не лише паломництва віруючих Українців, але стає вона осередком, довкола якого наростає легенда про Велитнів.

Грім, що дав на рідні школи,
Не пропадй гріш ніколи.
Вернеться, зросте він ягодом
В мілїони мїр народом.
А відцасть його Вкраїні
Молоде те покоління,
Що у рідній вченюсь школі
Добувати долі-волі.

У ПЛАСТОВОМУ ТАБОРІ.

(2)

Може перший раз зійшлась до купи пластова молодь — сини всіх земель українських! І сини степів Наддніпрянської України, і сини землі князя Осмомисла, а навіть двоє нащадків кубанських козаків (вправді тільки дві козачки). Всі вони прийшли цього літа в пластових одностроях із чужої землі погостювати на лоні рідної природи, в землі князя Коріятовича!

До молитви! — І сто кількадесять голов похиляється. Почесть дай! Гимн! — падуть короткі накази. Все випрямилося, три пальці біля капелюха віддають почесть національному прапорови, а з сотки грудей лунає гими пластовий, гимн радости, гимн життя.

Вітер лопоче, грається жовто-блакитним, а, він неначеб підносився силою звуків пісні на щоглу.

„До нас шумить зелений бір,
В лісиж, поля, до вільних [гір..."

з притиском вимовляє, співаючи там, на лівому крилі дівочих рядів, мале гуцулятко з Верховини. Мертві скелі шуміли, почувши такий щирий спів!

„...Гартуймо наш юнацький дух,
Юнацьке гасло — воля й рух,
Ніщо нам лихо і пригоди!"—

кінчиться друга стрічка. Як правдиво й мило звучать ці слова в устах отсих там трох маленьких пластунів — новиків з Великих Лучок. Чиж не геройство це, коли ті маленькі хлопці відважуються на таке очайдушне діло — ідуть пішки в спеку 46 кільометрів до табору. А, не маючи грошей на оплату, беруть трохи муки, круп та іншого в наплечник. Все це на те, щоб заспокоїти свое святе бажання, щоб сповнити пластовий обовязок, щоб набратися в таборі сил і знання до боротьби в сірій будденщині Закарпаття. Чи не виростуть з них Леоніди, що стануть під рідні Термопіли? Українські хлопці, чи багато є між вами таких?

„...Не зломимо своїх присяг,
Веде нас гордо вільний стяг
До щастя, слави і свободи!"

гордосно лунає кінець гимну. Блеск очей та високо піднесені напнуті груди сотки карної молоді вказують, що це не порожні слова.

Українське юнацтво! Чому ти не все в рядах пластових? А де не можеш, то принаймен-ше духом!

Спочинь! — а далі йде приказ на цілий день. Ділиться працю, — на кухню, по воду, по дрова, до села, все по черзі робиться. Чи малий, чи старий — без ріжниці. Опісля розхід. Чується гамір, дзенькіт шальок і вже знову все в ряді шнуром на кухні. Сніданок. І знову пісня. Бо всі свої захоплення і жалі пластун пісню висказує. Ще задні „великі" не взяли, а мала Зірка вже своє коко випила і йде по славне таборове „репете". Одна погана сторінка табору, що скількись человік не зів, то все ще їсти хочетья. Опісля заняття. Там будують ще шатра, бо щораз то нові приходять. Зачинає бути тісно. Але ліс широкий— помістимося. Команда табору не була приготована на стільки таборовиків. Крім того, багато гостей лишилося в таборі на стало. Гостем у таборі був також посол до чеського парляменту, Ю. Гуснай, з дружиною. Його малі сини таборовиками були. Він, щоб засвідчити таборову рівність, був два дні на кухні „шміраком"*) і зварив чудові обіди. А от у кутку табора на шатрі написано „Голяр, Канада". Це один Українець з Канади, також загостив до табору.

Другий гурток щось міряє мотузком — це підготовляють гриже. Інші щось копають. З ліса час від часу чути протяжне „гей-рун". Це по дрова пішли і дають знати, що ще не пропали. Ще інші сидять під лісом. Там інструктор щось викладае. Найменші провадять з провідником якісь плани.

*) Шаруття, що помагає на кухні.

стові гри. Так до ½ на 11. Свисток, і всі покидають свої заняття. Тепер гри, забави та купіль для всіх, що можуть рухатися. Це найвеселіший час у таборі, звичайно, крім обіду. Приходить пів до першої і цей гамір переривае сурма. Обід. Знову шнурочком іде все до кухні, видзюбнюючи ложками і шальками; знову пісня „на тему дня" — чи тодини:

„Знайдеться зупа фасолева,
І риж, і риж, і ще раз риж!"

Ще задні не встигли взяти, а вже знову вимоинаються за „репете". Кухарі (пластуни) не можуть усім догодити, і за це дістається ім у пісні:

„А наш кухар Англічина
Добре тее знае, —
Хохлю зупи тиць до шальки,
Решту сам зїдае!"

Зате „шміраки" тішаться силатіями решти табору. Це за їхні „тяжкі муки". Ніхто не знае, яка гірка доля кухарів, тих пластунів, котрим долі чи недоля дала здібности кухварські. Ае досить, що смажиться цілий день біля кухні, а таборовики це на сонці роблять), то ще й дістається ім у піснях, у викриках ненаситних таборовиків. Я також співав і викрикував „репете", але хай мені буде вільно хоч тут висловити кухарям співчуття. Опісля панує спокій у таборі. Гості сідять у холодочку, а пластуни на сонці позіхають.

Надходить година третя. Свисток. Записники в руках і стоїть у рядах. Меньших бере один інструктор, юнаків і старших пластунів другий. Відводять у дві протилежні сторони під ліс. Старші мають звичайно якийсь виклад; пластовий виклад у більшости мусить бути веселий. Це значить, що що-десять хвилин, коли слухачі під вплином сонечка могли б діставати сонний настрій, інструктор якимсь дотепом оживляе слухачів і провадить виклад далі. Меньші мають якусь пластову гру, або, як це назвав би гутіркою на тему того, що хочеться їх навчити. Викладом це не можна назвати, бо там усі викладають: новики разом з інструктором. Вже скоро підійшло би „вязанка викладів". Це також буває часом дуже весела і пожиточна хвилина в таборі, але воно залежить у великій мірі від здібностей інструктора, чи зуміе разом і розвеселити і навчити, чого треба. Після викладу буває якась праця, або гра. От наприклад гра бліндження. Пластуни вчаться підмовзувати чи підлазити. Цілком так, як лисиця або кіт. Потім пластунів поділено на дві групи. Одна пішла кількасот метрів правобіч берегом ліса і береже певну частину ліса, друга йде доріжкою навскісь у глибину ліса. Мусять меньше-більше вимірати собі, скільки мають піти в глибину, щоби потім напрапити на цю другу частину.

Свисток. Записники в руках і стої сять битро дивитись вперед, наслухувати, все бачити перед собою. Мусять робити кроки тоді, коли є якийсь шум, мусять поставитися в положення того, що їх слідкує, і відповідно поступати. Мусять бути холоднокровними, нерви мусять бути спокійні, залізні. Мусять бути быстроумними, скоро заключати зі спостережених явищ. Мусять думати за себе і за цілий гурток, бо тільки як цілий гурток виграв, виграна є важна і ціна. Грае і змагається гурток, загал, — не особняк. Один за всіх, всі за одного! — Все це прикметни, які так потрібні людині в нинішньому суворому щоденному бою.

Або праця. Табор іде по дрова до ліса. На устах у них пісня, гимн „маркірантів"*) — „Лекше в могилі спочинем". Але діти природи рухливі, скорі і веселі. Уставились перед лісом у ряд — чолом до ліса. Раз, два три! — і з криком та сміхом побігли, хто скорше принесе!

(Конець буде)

*) Лежачий, що не любить працювати.

І в горю серце тоне —
Хоч бурі йдуть і громи б'ють
Та вже не вбє нас ярмо лютє.

Не розідять корони.

Збійшло на наші поля,
Бо ясне сонце вже в Індії
Юнацтва тисячі зросли
У нашій „Рідній Школі".

Перші згадки в Америці про українські пісні

Мабуть першою статтею, яка появилася в Злучених Державах про українські пісні, була та, яку поміщено в літературно-науковім вістнику **"American Electic"**, vol. I, article IX, P. 542—551, **March, 1841.** Та сама стаття була попередно поміщена в **"The Quarterly Review"**. Заголовок її такий: **The History and Literature of the Cossacks: Songs of the Ukraine"†).**

Стаття ця була написана після того, як вийшла з друку Максимовичова книжка **„Пісні України"**, видана в Москві 1834 р. Перша часть статті є посвячена історії козацтва й обіймає майже цілих одинадцять сторін.

Пишучи про козаків, автор висказує жаль, що їх чужі письменники не розуміли, хоч писали про них дуже багато й то по всіх краях Европи. Він пояснює це тим, що чужинці не знали української мови, що опирали свої висновки на неточних оповіданнях мандрівників, які відносилися дуже часто вороже до козацтва, як теж, що писали про українських козаків їхні сусіди, ворожо до них настроєні. „А хто були ці козаки, — пише автор — що після упадку своєї незалежности і втрати свободи всетаки зберегли свідомість своєї національної відрубности, заховали свої обичаї й свою поезію, що не можна буде дати відповідь в майбутньому". По цім автор заглядає до історії козацтва та наводить цитати кількох польських письменників.

Англійський критик Максимовичової книжки прямо заюбився в українських піснях та глибоко переняався їх духом. Хоч автор старанно обробив українські пісні в англійській мові, всеж таки він жалується, що **не міг затримати їх оригінальної енергії і краси**).** У першу чергу він зазначує до „Дум", підкреслюючи, що це є теми, котрі надаються до співу під супровід бандури. Тому, що Україні є музикальні, їхні „Думи" прибрали характер ритмічних пінесень. Розглядаючи козацькі „Думи" він пише про них таке: "The Duma, strictly speaking is an heroic elegy, consecrated to the memory of some distinguished chief. The following, remarkable for simplicity and pathos, commemorates the death of the Hetman Swiergowski***).

When the Hetman John Swiergowski
To the Turks became a pray;
There they slew the gallant chieftain,
They cut off his head that day!
Their trumpets they blew, and his head on a spear
They set, and they mocked him with jest and with jeer.
Yonder see a cloud descending,
Ravens gathering on the plain,
Gloom above Ukraina spreading;
She mourns her Hetman slain;
Then fierce o'er the the wide plain the mighty winds blew,
Oh answer, what did ye with our Hetman do?"

Дуже гарно звучить по англійськи й уривок з іншої козацької „Думи":

The wind is sighing, the grass makes moan,
There a Cossack dying lies;
His drooping head rests on a stone;
A banner shades his closing eyes.

His sable steed is standing near,
And at his head an eagle grey;
His claws he twists in the Cossack's hair
And fiercely eyes his human pray.

The warrior spake to the eagle grey:
"Eagle! let us brothers be —
When from my head thou hast torn away
These eyes, then go and speak of me.

Go, speak to my mother dear of me,
And, Eagle, now mark what thou must tell —
To that mother dear, I no more shall see,
When she shall ask how her worrior fell.

Tell her, He warred for a chief of fame,
Who blessings shed on Crimea's land;
But oh! 'tis a mound of plain."

Знов інша пісня, "Sentrawa", передає в англійськім перекладі українське почуття й українську красу, бо переклад виходить аніт пера поетичної англійської душі**):

"The aged woman went weeping, weeping,
Sadly she made her wail;
The aged woman about her dwelling
Went mourning like an old quail.

"The young sister pluck'd the Sentrawa,
The flower for shadowing doom;
Oh, mother, what does the Sentrawa say?
Does it tell of the Cossack's tomb?"

"The Sentrawa grew in the field, my dove,
Sorrow pluck'd it and gave it to thee;
Ther is sorrow enough, for thy brother John
From the tomb cannot wakened be."

З огляду на брак місця не наводжу нічого з довгої і гарної думи „Побіг трох братів з Азова" — "The Plight of the Three Brothers from Azoff." Вона є по англійськи майстерно оброблена.

Навіть у перекладі наша пісня сяє мов брилянт. І не дивно, що так захопила чужинця. А як би так наша, тут в Америці зроджена, молодіж, пізнала з краси нашої поезії те, що пізнав чужинець, то певно не встидалася би рідної мови, а навпаки, вивчила би її й гордилася нею. Бо ось що пише англійський автор: **Those only who understand the language of the people of Ukraine can appreciate the richness of its grammaticil construction and the most countless and delicate gradation of meaning, of which the same word is made susceptible by a slight charge in the termination. The sonorous strains of these songs can perhaps best be conceived of, by imagining the ancient Greek combined with the modern Italian†).**

Друга з ряду цікава стаття, яка має на меті популяризувати українську пісню, появилася в американськім літературнім журналі — **Lippicotts Magazine,** vol. XVI; Pp. 724—729, **в грудні 1875 р.** Заголовок її: **"Ballads and Bards of the Ukraine"††).** Авторкою була Сара Б. Вістер (Sarah B. Wister).

Авторка статті подає, що перечитала про Україну писання славного французького історика Рамбо (Alfred Rambaud) і це її спонукало до студій над українським народом. Її стаття є історичного змісту і в більшости оперта на французьких писаннях. Славного кобзаря Остапа Вересая вона описує дуже докладно, але найбільше зацікавила її постать Марусі Богуславки.

В пізніших часах, особливо в останнім десятиліттю, писалося в американських часописах і журналах дуже багато про українську пісню, а найбільше після приїзду Кошиця і його хору.

На закінчення мушу зазначити, що о. д-р Онуфрій Ковальський не лише не був перший, що старався „познайомити американський світ з історією нашої пісні", — як це писав д-р Скегар у „Свободі" з 7 вересня б. р., — але навіть не був одним з перших. Одначе праця о. д-ра Ковальського "Ukrainian Folk Songs" (1925) є цінним додатком до нашої англійської літератури.

Мій короткий очерк перших статей в американських літературних журналах про українську пісню показує, що вже майже 100 літ тому писалося в Америці про Україну й нашу культуру виявлену в українських піснях. Я не є певний, чи це була дійсно перша спроба. Вона могла бути перша або й ні. Отсе я розслідив по кількалітніх дослідах по університетських приватних і публичних бібліотеках, як також у Федеральній Бібліотеці Конгресу у Вашингтоні. Автор книжки "Ukrainian Folk Songs" (1925) певно не знав про ці статті, бо ніде про них не згадує (навіть у замітках), а згадує інші подібні праці в бібліографії.

Василь Галич.

*) Зазначую, що Американці й Англійці майже завжди пишуть The Ukraine.
**) Ст. 350.
***) Ст. 344.
†) Ст. 347.
††) Ст. 350.

††) Хайже наші „Малороси", „Карпаторосси", „Русини" і кацапи хоч тепер протруть очи, а побачать, що вже давно й тут в Америці, писали про наш край як „Україну".

MANUFACTURERS TRUST COMPANY

Member New York Clearing House Association
Member Federal Reserve System

Цей банк є стало в стосунках з бизнесовими проводирями які посідають з першої руки знання про Ню Йорську індустрію і про Ню Йорські ринки. Урядовці з довголітним досвідом є готові у всякому часі поговорити з депозиторами про банкові, тростові або бизнесові справи.

По українськи говорять в отсих установах:

1513 First Avenue, corner 79th Street, New York
122 Bowery, corner Grand Street, New York
55 Avenue B, corner 4th Street, New York
111 Essex Street, near Delancey Street, New York

(Ми приймаємо гроші для пересилки до Торгсина).

ПОВІДОМЛЕННЯ!

Цим маю честь повідомити Українське громадянство в Ню Йорку й околиці, що почавши від пятниці, 16 ц. м., буду подавати в часописях до необмеженого часу ціни на мої мясні продукти в кожду пятницю і понеділок. Перші „повакаційні спешелс" появляться в слідуючу пятницю, 16 вересня, на що Шановні Читачі ласкаво звернуть свою увагу.

II СТАСЮК
124 First Avenue, New York City

ВІДОЗВА

Українських Установ зі Стрілиск Нових, бобрецького повіту, до своїх Дорогих Земляків в Америці.

Дорогі Стріличани!

Доля судила Вам покинути рідну землю та емігрувати в далеку чужину.

Ви сумуєте, коли долетить до Вас вістка, що в нас стається лихо—та радієте, коли довідаєтесь, що тут з дорогій Вам місцевости, у Ваших рідних Стрілисках Нових позіставші брати і сестри, не зважаючи на всі злидні, які переживають, несуть великий тягар народньої праці, а праця їх видає доспілий овоч.

Запевняємо Вас, що ми далекі від того, щоби самі себе хвалити — однак шлемо Вам ту радісну вістку, що за те все, що ми тут дотепер створили, не тільки не потребуєте пéред ніким соромитись, але що більше, можете бути горді, бо мало є громад в нашому краю, щоби народня справа була так поставлена, як у нас.

Передовсім ділимося з Вами радісною вісткою, що якраз тепер викінчили ми величаву церкву коштом понад 10 тисяч долярів без жадної помочі, ба що більше, навіть без примусової конкуренції — лиш добровільними датками.

Щоби можна вести громадянську роботу, треба мати потрібні установи, і ми, йдучи за духом часу, створити у себе:

1) **Читальню „Просвіти"** — яка після слів голови філії „Просвіти" в Ходорові є одна з найкращих у краю — **та святкуватиме дня 18 вересня 1932 р. свій 40-літній ювилей.**

2) Гімнастично-пожарне Товариство „Сокіл", яке від ряду літ виховує українську молодь.

3) Кружок Товариства „Сільський Господар", який учить нас новітної господарки.

4) Кружок „Рідної Школи", який переводить при кождій нагоді збірки на утримання рідного шкільництва.

5) Госп.-спож. Кооп. „Рідзу Торговлю", яка достарчає нам по дешевих цінах споживчих артикулів.

6) Щадн. кред. кооп. „Українську Райфайзенку", яка вже пятий рік — оперта виключно на власних силах — збирає ощадностеві вкладки та уділяє дрібні позички членам.

7) Комітет для купна і будови Українського Народного Дому, який складається з двох делегатів від кождого товариства — співласника купленого дому.

8) Кружок Українського Католицького Союза — якого завданням є піддержувати етику і мораль.

9) Кружок „Союза Українок", який щойно на днях розпічне свою статутову роботу серед жіноцтва.

Ось так виглядає громадянське життя в Стрілисках Нових.

Всі оті установи мають приміщення у вибудованім перед війною, а по війні викінченім домі, при торговиці, який є власністю читальні і Сокола.

Колиж показалося, що цей дім зовсім не надається своїм положенням на місце сходин для старших громадян, а ще більше не відповідає на приміщення кооперативи, постановили ми за всяку ціну дістатися до міста.

І дійсно — це, що було довгі діта лише мрією, сталося доконаним фактом—бо в цім році набули ми за 400 долярів на роздорожу т. зв. „Лінів Дім" і хоч сам будинок нічого не варта — так площа одинока для нас всіх догідна.

На цій площі думаємо побудувати великий Український Народний Дім, — поверховий у гуцульському стилю.

Щоби довершити таке велике діло, на це треба величезних фондів — і тому відзиваємось і до Вас, Стріличани, о поміч — бож усе те, що до тепер ми придбали — і що дальше задумуємо збудувати, **цеж наше спільне добро.**

Коли були кращі часи, ми самі побудували і викінчили коштом поверх 2.000 долярів дім читальні і Сокола майже без Вашої помочі — бож вислали нам на викінчення 170 долярів — коли інші громади отримували з Америки сотки, а то й тисячі, не можна занислити як значнішу жертву.

Де ліпше жнють Стрільчани, де бється українське серце — творіть негайно комітети яких завданням буде збирати жертви на будову Українського Народного Дому в Стрілисках Нових.

Запевняємо Вас, що зложений Вами гріш буде зужитий виключно на призначену ціль, а до перегляду будуть висилані Вам час від часу ріжнайдокладніші звідомлення і рахунки.

Всякі письма, які і жертви просимо слати на адресу голови комітету: нач. гром. Олекси Мацькова.

Стрілиска Нові, 8 серпня 1932.

(Слідують підписи членів комітету).

Дорогі Стрілічани!

Я одержав того листа від Комітету зі Стрілиск Нових, і певний, що кождий з нас поспішить з поміччю тому доброму ділу, котре вже започатковано.

Всі інші місцевости зорганізувалися тут в Америці, щоби помагати рідному селу, тільки Стріличан чомусь так тяжко зорганізувати. Просимо всіх, щоби подали свої адреси до комітету, котрий тут зорганізовано. Поможіть нам зібрати і вислати рідному місточку допомогу, якої ноші брати тепер дуже потребують. Просимо слати всі жертви на руки Голови „Читальні Просвіти", до Обєднання, або до нашого комітету, який є у Ню Йорку.

John Gellner,
1039 Intervale Ave., Bronx, N. Y.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Поклики: До школи! — З ріжних громад і парохій надіслано до редакції ріжні закліки, в яких повідомляється про отворення шкільного року і взивається громадянство посилати діти до школи. У всіх тих закликах подається одно й тесаме. Тому тої теж не будемо повторювати.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КОТРІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ „СВОБОДИ":

	цит.
Перша Книжечка (Буквар), П. Матвійчука	**40**
Друга Книжечка (Читанка для І. кляси), М. Матвійчука	**45**
Трета Книжечка (Читанка для ІІІ. кляси), М. Матвійчука	**60**
Четверта Книжечка (Читанка для IV кляси), М. Матвійчука	**75**
Коротка Історія України, І. Крипякевича	**50**
Мала Історія України, І. Крипякевича	**15**
Початкова Географія, з багатьома малюнками і картою, написав Степан Рудницький	**75**
Малий Катехизм християнсько-католицької релігії, уложив о. Іван Рудович	**35**
Біблійна Історія, старого і нового завіта, о. д-ра Ярослава Левицького	**85**
Шкільний Співаник, Ф. Колесса	**75**

КНИЖКИ ДО НАУКИ НОТНОГО СПІВУ

Основи теорії музики, Івана Левицького. Ціна ——— 50 ц.
Популярна наука гармонії, Івана Левицького. Ціна —— 75 ц.
Замовлення разом з належитістю слати на адресу:

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

КНИЖКИ ДЛЯ ЖІНОК,

ЯКІ ХОЧУТЬ УЧИТИСЯ ВАРИТИ І ПЕЧИ.

ОВА КУХНЯ вітамінова	**$ 75**
ОМАШНЯ КУХНЯ, або як варити і печи	**1.00**
КРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ КУХАР	**1.00**
УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКА КУХАРКА, практичні поради і повчення в українській мові, як варити і печи на англійський спосіб	**75**

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

МОЛОДЕЧА ОРХЕСТРА

ПІД ОСОБИСТИМ ПРОВОДОМ

МИХАЙЛА ГАЙВОРОНСЬКОГО

починає свої спільні вправи 17-го вересня ц. р. (в суботу) в годині 10.30 рано на великій салі Українського Народного Дому, 217 Ist 6-та вулиця в Ню Йорку.

Зголошення приймається в офісі Народного Дому в будні дні від 5. до 6.30 перед вечером, кромі того також і в суботу рано від 10.30 до 12. 204-

ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ (О.Д.В.У.) ВІДДІЛ Ч. 10 В НЮ ЙОРКУ

уряджує

ВЕЛИКИЙ ОСІННІЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 17-ГО ВЕРЕСНЯ (SEPT.) 1932 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ

217-219 EAST 6th STREET NEW YORK, N. Y.

ПОЧАТОК в годині 8-мій ввечір. ВСТУП 50 центів.

ДОХІД ПРИЗНАЧЕНИЙ НА БОЄВУ АКЦІЮ.

ТРИ ВЕЛИКІ АТРАКЦІЇ БАЛЮ:

1. ВИБІР „КОРОЛЕВОЇ БАЛЮ". 2. НЕСПОДІВАНКИ. 3. ПРИКРАСНА МУЗИКА.

Просимо всіх до участи, — Управа Відділу ОДВУ ч. 10 в Ню Йорку.

214.17

ПОЗІР! ВСІ ЯК ОДИН НА СІЧОВЕ СВЯТО! ПОЗІР!
ЗОХОДОМ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ ЧОРНОМОРСЬКИХ СІЧЕЙ

відбудеться

СІЧОВЕ СВЯТО

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 18-ГО ВЕРЕСНЯ (SEPT.) 1932 РОКУ

в гарнім і просторім парку
ORCHARD GROVE,
FAIRVIEW AVENUE, NORTH BERGEN, N. J.

Парк отворений від години 11-тої рано.
Добірна Січова Орхестра. — Вступ 50 центів; діти безплатно.

На Січовім Святі буде промовляти конгресмен до Ва-лінгтону Mr. HARTLEY з NEW JERSEY Стейту, добр. В. Кедровський з Джерзй Сити. Так само буде присутна MISS NEW JERSEY, панна Курочка, українського походження.

Свято розпічнеться точно в годині 2.30 пополудні ДЕФІЛЯДОЮ. Відтак в програму входитимуть: 1. Крісові вправи; 2. Полеві вправи; 3. Пластові вправи під проводом п. Перестюківни з Ню Йорку і прочі три та забави до пізної ночі.

Здорові були! 214,6

Головна Управа Чорноморських Січей в Америці.

DIRECTION: From New York and Newark go to Journal Square Station, then any Bus to Columbia Park, then change to Fairview Bus to the last stop. From Jersey City same Direction.

Також замовлені боси будуть чекати точно 1,30 коло церкви при Сусекс і Грін вулиць і коло У. Н. Дому, 54 Вен Вінкл Евеня.

ПОЗІР! ВСІ НА ЗДВИГ! ПОЗІР!
УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ТОВАРИСТВ
З ФИЛАДЕЛЬФІЇ І ОКОЛИЦІ.
ХТО ТІЛЬКИ ПОЧУВАЄ СЕБЕ УКРАЇНЦЕМ СПІШИТЬ НА:

„УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ"

влаштований

„ОРГАНІЗАЦІЄЮ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ"
Відділ ч. 12,

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 18-ГО ВЕРЕСНЯ (SEPT.) 1932 РОКУ
НА ФАРМІ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛ. ЦЕРКВИ.

Початок в годині 2-гій пополудні.

На випадок непогоди відбудеться в Український Гай,
849 N. FRANKLIN STREET.

В програмі беруть участь: Хор ім. Лисенка з Честер, Па.; Хор „Бандурист" з Трентон, Н. Дж.; Хор ім. Ол. Кошиця з Филадельфії, Па.; Дїточий хор при Укр. Прав. Церкві; Танцюристи із Школи В. Авраменка; Орхестра проф. Филипа Дубаса з Вілмінгтон, Дел. Промовляти будуть: гість з Рідного Краю М. Мельничук, д-р Лука Мишуга і Американець JOHN HEMPHILL, бувший кандидат на говернора стейту Пенсилвенія. Mr. JOHN HEMPHILL кандидував разом з теперішнім говернором Пінчотом на мокрий тікет. Він є адвокат, знаний на цілі Злучені Держави, чоловік з демократичними принципами; є проти 18-го пригибаючого амендменту; він є знаний як знаменитий бесідник.

Дороговказ: Тхати Джерментаун Евеню карою аж до кінця (City Line). Там будуть автобуси від 12 до 1 пополудні, котрі будуть забирати людей аж на фарму. Вечером ті самі автобуси будуть відвозити до стріт кари. Гостей котрі будуть їхати автами, просимо їхати через Plymouth Meeting, потім звернути на Narcissa Road No. 4 і їхати аж до фарми, де буде стояти вартовий з хоругвою. 214,16

Управа О.Д.В.У., ч. 12.

КНИЖКИ ДЛЯ НАУКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У СЛОВІ І ПИСЬМІ,

Правописні Вправи, нап. Кость Кисілевський, стор. 40..... 40

Граматичні Вправи для вищих кляс всенародніх шкіл, І. частина 47 сторін; ІІ. частина 62 стор.! ІІІ. частина 60 сторін. 1.00

Граматичні Вправи для вищих кляс всенародніх шкіл, а нижчих кляс середніх і фахових шкіл та самонавчання, на підставі граматики української мови д-ра Василя Сімовича зладив Омелян Попович, сторін 96. 65

Методика устного і письменного стилю для всіх шкіл. Збірка практичних задач Богдана Заклинського. 75

Методика правописних і словесних справ з додатками: диктати, зразки говірок, спис висловів. Практичний підручник для вчителів і кандидатів учительського знання д-ра Костя Кисілевського 65

Методичний Підручник до навчання перших початків української письма, М. Матвійчука 75

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:

"SVOBODA"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

Перше Січове Свято.

Чорноморська Січ хоче перевести перегляд своїх зорганізованих сил. І саме для тої цілі влаштовано Перше Січове Свято, яке відбудеться дня 18 вересня в Орчард Гров, Фейрвю евеню, в Норт Берген, Нью Джерзй. Точна програма буде подана в оголошеннях. А тут тільки зазначимо, що на тім святі буде присутний конгресмен Гартлі, приятель Українців, який виголосить бесіду.

На Січовім Святі виступить теж „Міс Ню Джерзй", якою є наша Українка, панна С. Курк.

На святі надіємося українських ветеранів американської армії в одностроях, членів відділів О. Д. В. У. з Ню Йорку й околиці та української кольонії з Ню Йорку.

Будуть теж виголошені бесіди по українськи і по англійськи.

Отсе буде нагода до величавої української маніфестації і тому треба вірити, що на тім святі побачимо маси нашого народа з Джерзи сіти, Ню Йорку, Нюарку і околиць. А це буде для Січової Організації заохотою до дальшої праці й дальшого організування нашої молоді в карні Січові ряди.

Т. Рудий, гол. писар
Чорн. Січей.

ПОДЯКА.

Я нижче підписаний член відділу 10 У. Н. Союза складаю сердечну подяку головним урядникам У. Н. Союза, за уділення мені запомоги в сумі 50 долярів, котрі стали мені помічю в моїй слабости. Рівнож складаю подяку урядникам 10 відділу У. Н. Союза і бажаю, щоб 10 відділ зріс на пятьсот молодих членів, а головна каса щоб зросла два рази стільки, що має тепер.

Григорій Кривоніс,
член 10 від. У. Н. Союза
в Орендж, Конн.

Тяжке питання.

Слідчий суддя при переслуханні: „Чи ваш приятель говорить сам до себе, коли він сам один?"

—Цього я, на жаль, не знаю, пане суддя. Бо я ніколи не був при цьому, як мій приятель був сам один.

—o—

До вязниці привели нового арештанта.

— Ти скільки дістав? — питається старий арештант.

— Пять літ.

— А завіщо?

— За це, що я ограбив банк.

—Гм, а я дістав десять літ за це, що обнував банк.

МАНДЖУРІЮ КОЛЬОНІЗУЮТЬ ЯПОНСЬКИМИ... КОЗАКАМИ.

Кожен японський кольоніст дістав крІс, тисячу патронів і 50 фунтів стерлінгів. — На кожну оселю шість кулеметів і пять гармат. — Це називається „кольонізація по науковим методам".

—o—

У Японії є голод і нужда, тому зрозуміло, що дуже багато людей ради видістатися, куди можна, якнайскорше з своєї батьківщини. Найбільше зацікавилися кольоністи Манджурією, яка своїми природними багацтвами обіцює кольоністам найрожніщі можливости. Одначе японський уряд еміграцію до Манджурії здержує, бо хоче її уладити на основі точно випрацюваного пляну. Той плян, що зветься „кольонізація по науковим методам" опрацював східно-манджурський еміграційний союз, японське міністерство війни та закордонних справ на спілку з верховними органами південно-манджурської залізниці. Завданням того пляну є, щоби Манджурію кольонізувати зубожіними відділами бувших японських вояків, щоби там витворили повну основу японського імперіялізму.

Кожна така виправа японських переселенців до Манджурії має по 700 люда, визначних резервістів. Вони мають у напереді визначений околиці поставити собі оселю. Кожен чоловік дістав кріс із багнетом, тисячу патронів і 50 фунтів стерлінгів. Крім того кожна виправа везе з собою шість скорострілів і пять гармат із відповідною скількістю муніції. Також будівельний матеріял і господарське знаряддя везе з собою кожна виправа. Кілька громад дістає до спілки по два легкі літаки. Всі кольоністи є у віці від 24 до 30 літ; усі нежонаті. Оженитися мають щойно в Манджурії, щоби лекше „зіллятися" з туземним населенням.

Кожен такий відділ творитиме месцеву поліцію та мусить бути все до розпорядження. Оселі мають до спілки творити „патріотичну армію", на зразок російських козаків у царській Росії.

Нова манджурська влада ручить усім тим кольоністам далекойдучі привілеї й усяку піддержку. Японський кольонізаційний союз вказує, що тих узброєних кольоністів мають передовсім ужити задля очищення Манджурії від бандитів і повстанчих загонів, щоби в Манджурії „привернути спокій та порядок". Щойно потім має відбуватися кольонізація Манджурії Японцями на велику скалю.

З ДЕРЖАВИ РІЗИ ХАНА.

—o—

Різа Хан, що вступив на перський престол у 1926 році як Різа Хан Пеклеві, відтиснув на всій країні свою печать і провів новітні ідеї аж до запалих сіл. Селяни, котрі не брали поважно розпорядку, який приказує всім Персам, щоби носили, пеклевську одежу й капелюх, скоро переконалися про щось іншого. Полісмен у великих міста зі сміхом пообтинав довгі поли та порадив, щоби купили собі на базарі нову одежу.

Той припис, щоби всі носили однакову одежу не є без причин. Досі мусіли Жиди та Парзи (поклонники вогню) ріжнитися одежею від інших мусаметанських горожан. Тепер нема ріжниці в одежі. Всі — Жиди, Вірмени, Асирійці, Перси й Парзи — всі вони рівні перед законом і мають однакові права. Одноцілна Персія — то мета Різи Хана.

Подібну мету має менше симпатичне загальне введення перської мови у школах. Злука діялектів в одну мову що правда має велике значіння для торговлі та місій. Веде це, як кажуть до усунення расового фанатизму.

Рівночасно з тим поширюється можливість образування. Шкільний буджет зріс за 10 літ із 23,000 фунтів стерлінгів. У кожному більшому селі є нині народня школа, а в кожному місті середня школа. Метою влади є безплатне елеменгарне навчання для хлопців і загальний шкільний обовязок.

Влада видала також вказівки для визволення жінки. Жінка може тепер законно спротивитися звичаям, які обмежують її свободу. Приказ, щоби перські дівчата та жінки носили серпанок, уже упав. Многоженство, конкубінат і діточі подружа постійно відважно переслідують. У'сяк дівчина пересічно виходить замуж на 13-му році життя.

В релігійних справах влада ще доволі пасивна. Зломила силу духовників, муллів і тим посередньо скріпила спротив горожан колишній автократії (абсолютній владі) духовенства.

Самособой, корану й ісламського права вчать у школах і дальше. Не вчать лише того в місійних школах.

Лондонський місійний часопис: „Ді Інтернешенел Ревю оф Мішенс" твердить, що із заведенням тих реформ поширилося невірство, матеріялізм, а навіть алькоголізм.

Загальний військовий обовязок вводить щораз більше в практику. Студенти, доки ходять до шкіл, признаних державою, є вільні від військової служби на час студій, всеж мусять її відслужити.

Тому 10 літ були в Персії дище дві автомобільні дороги, які заслугували на згадку. Нині всі міста злучені разом новітніми дорогами. По всій країні можна автом їздити вигідно та відносно дешево. Дорогу, яку давніше проїхати — треба було вісімнадцять днів, переїдете автом за девять або десять годин, а літаком за дві годині.

Навіть Персії не минуло безробіття. Це наслідок упадку цін срібла та промислових виробів, що йшло рука в руку з довозом дешевого чужоземного товару. Селяни мусять дешево продавати, а дорого купувати. Тим пояснюється зріст міст і безробіття в них.

Турист (до селянина): — І у вас, дядьку, є також безробітні?

Селянин: Де там, я фурт маю досить роботи. За дня кажуть мені ходити поміж туристами, щоби робити рекламу тутешньому воздухові, а нічю я виступаю як страх у звалищах нашого замку.

ПОТРІБНО ДІВЧИНИ

до праці в хаті, пильнувати дитину, платня $20 в місяць. Голосіться: 214
STORE, 103 AVE. A, NEW YORK.

НА УКРАЇНУ
ЧЕРЕЗ БРЕМЕН
на найкращих пароходах
BREMEN
EUROPA
з Бремергавену на країну
Досконале залізничне получення
Інформації в агента або в
57 BROADWAY, NEW YORK
NORTH GERMAN
LLOYD

РОМАН ПРИДАТКЕВИЧ

буде кромі ПРИВАТНИХ ЛЕКЦІЙ провадити: КЛЯСУ СКРИПКОВОЇ ГРИ І ВПРАВ. Кожда лекція півтора години, раз в тиждень, за оплатою $3 місячно.

Також ПРАКТИЧНІ ДІРІГЕНТСЬКІ КУРСИ для старших: читання нот і музична диктація. Гармонізування мельодій на 4 голоси — як на письмі так і на пянї. Вправи в дірігованню. Знання гри на пянї не обовязкове. Система науки відповідає вимогам першорядних музичних шкіл. Дві лекції в тиждень за оплатою $5 місячно.

ЗГОЛОШЕННЯ приймається в офісі Українського Народного Дому, 217 E. 6th ST., або в своїй студії, 336 E. 18th ST., N. Y. C. Tel. STuyvesant 9-3830. (Попередно адреса буда подана мильно). 207-

ВІСТИ З СІЧОВОГО БАЗАРУ „СУРМА".

103 АВЕНЮ А, НЮ ЙОРК.

Кіт має лапати мишї, пес має ганяти жінку, жінка наїдовати, а Сурма має грати. З тою постановою Сурми відновив наново українську програму на радію на протязї цього року, щоб грати та веселити слухачів. Від часу, як Сурма. Дирекція обох, спати будемо за 20 літ, як заїдять нас в яму.

Дві минувші програми вже принесли результати. Коби ті люди мали гроші, що не мають, то певно, що поміч на радію будуб. А то прошу вас, що заячого не здають.

На другу неділю, то є 18-го вересня артисти-співаки з бувшого хору „Думка" відограють в цілости „ДАМУ ПІКОВУ". Це буде початок програм Великої України. Дальше слідкуйте, Поморці, Полтавці і все Україна.

Рівночасно не забувається за українську молодїж, бо нї так тому неділї відвідаєть кілька минут, щоб та молодь могла висказати свої думки. Марійка Боднар з Ню Йорку зробила вступний початок свого хору, том дня 11-го вересня. Зараз по відчиті були телефони і особисті відвідини від молодїжи, що також хотять висказати свої думки. Ігорь Вовк, 14-літній хлопець з Бронксу, Н. Дж., написав дуже інтересну статю, котрого він хотів би перечитати на радію, а з. Як записувати школи, національність в школі, коли хотять, в котрім краю родився. Наш родичі".

На найбільшу симпатію серед нашої молодїж, родженої в Америці виявило в неділю і тепер вони пішли до Америки без родичів дивитися з частинку родини. Підтримки від родичів такі не мають, а самі пішли школи кінчити, хоть мають великі амбіцію.

Можливо, через сам подорожанія вони видаються більше розвинені, чим тутешні або краєві. Якось зараз, крім слухати їх розмови з молодїж компанією помогти. Коби Сурма гуртуються такі хлопці і їх розмови все можна почути поза грання на гітарі, мандолині, або в шахи.

Молодий Довгин Годинська з студіюватиме медицину, кінчить Гай Скуз, тепла півторна тисячі дівчат на університет, а тут навіть ніяк повідної роботи нема. Василь Іванів хоче бути дентистом, ходить до N. U. (New York City University), студіюється з аснкуратійного агентства. Андрій Дубас хотів би кінчити школи, щоб колись стати якимсь офіцером при армії. Володимир Лесько хоче бути інжинієром і професором хемії. Михайло Скороходів має надію до артистів. Вере музику в школах більшим дірігентом як Стококівський. Андрій Шитол хоче бути комерсантом, але таким, щоб колись мати фінансувати університет, щоб так самі бідні хлопці не грязили. Це дістали фонди на укінчення науки. Євген Скоцко здав іспит до Шкоти „Вілер Юніон", М. Стінський модель до вечірньої вищої школи. Ігорь Шитол дасть за свою державу, то певно подбала би за свою молодь. А то наша податкові ідуть на армію чужій державі, замість на нашу свої молоді.

Все приготовано для отворення нового склепу Сурми; що відбудеться в слідуючу пятницю. Це пять днів му назад, коли підприємство Сурми перенеслось з семої улиці на Еве А, не можна було дістати українських електромеханіка, дні навіть відповідного столяра, щоб переробив склеп після потреби. Тепер вже дні ідентцент не пішов в чужі руки. Микола Бровариків, столяр, переробив склеп як треба; Володимир Цісик зладив електрику і справив освітлення. Й Варунок помалював; Юрій Польний прийшов з машиною і підлогу приніс та поварнішував — навіть новинки. Правдива незалежність! Запрошується всіх на відвідини нового склепу. (Огол.)

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ЦІЛИЙ МІСЯЦЬ
забрало улаштувати новий склеп Сурми. Тепер вже на укінчення і по отворенню в петницю. Коби Сурма чекають на супрайз. Кажуть, що товар вагонами приходить просто з фабрики і буде продаватись по фабричній ціні. Склеп міститься на 103 Ave. A, в Ню Йорку. 214

ПОШУКУЮ СПІЛЬНИКА до ресторану, з причини, що самому за тяжко доглядувати бізнесу. Бізнес на доброму місці і добрий. Голосіться на адресу: 215
SUBWAY COFFEE POT.
138-42 Roosevelt Ave., near Main St.
FLUSHING, L. I., N. Y.
Telephone: Flushing 9-10308.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР.
ХІРУРГ І АКУШЕР
153 AVENUE B.
NEW YORK, N. Y.
(межи 9. і 10. ул.)
Тел. ALGONQUIN 4-5628.
Урядові години: рано від 10 до 11, вечір від 6 до 8, а в неділї після умови.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАПІМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
Tel.: Orchard 4-2564
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY

ТАРЗАН І ЗОЛОТИЙ ЛЕВ. (50)

Старий повів Тарзана до вікна. „Дивись", він сказав, показуючи на дивну плоску вежу, що підносилася високо понад інші части палати. „Жінка знаходиться мабуть десь у тій вежі. Але, наскільки ходить про тебе, вона може бути й на північному бігуні". Бистре око Тарзана обвідо кожду подробицю вежі. Він звернувся до старого, видно вдоволений: „Звязки крови сильні. Ми є одинокі білі люди в цій долині. Може ти зрадиш мене, але я вірю, що я можу тобі довіряти".

„Як хочеш утекти", він говорив далі, „ходи зі мною". Старий потрясе головою. „Ні", він відповів, „це безнадійна справа". „То бувай здоров", сказав Тарзан, і, вискочивши вікном, спустився по прочитані (плющі) на дах понижче. Старець бачив, як він прокрався уважно до вежі, де сподівався знайти Ла. Потім старець обернувся та поспішив до сходів, що спускалися як драбина в середині кімнати, балакаючи до себе дивною мовою.

Яку годину опісля Тарзан дістався на дах вежі. На йому було багато отворів, закритих заслонами. Він відсунув на бік одну з них, поглянув уважно вниз та спустивсь у велику, пусту кімнату. До нього знов долетіли звуки життя, а повітря наповнилося дивним запахом кадила. Це було нещастям для Тарзана, бо через те він не міг своїм нюхом відкрити присутности Гоманґана, що стояв за одною з тих заслон. Він слідив за Тарзаном з забобонним страхом.

Знайшовши сходи, Тарзан став уважно слухатися по них. Як лиш Тарзан пропав з його очей, Гоманґан скоро кинувся до втечі. На четвертому заступі сходів Тарзан нагло наткнувся на величезного раба, узброєного списом. Зі здивованням дивився чорний, як Тарзан легко скочив зі сходів. Нарешті він добув зі себе мову. „Шукаєш білої жінки, своєї подруги?" — він спитав. „Я знаю, де вона схована. Ходи за мною". Як міг Тарзан йти за людиною, коли не знав, чому вона каже йому йти? І як цей чоловік попав на дорогу.